

זהו המשך לדברי אותה משנה, שנשנית אף היא בסדר זרעים!

מאי שנא דשבקיה עד הכא [למה הניח התנא את דבריו מלאמרם עד כאן, עד מסכת תענית, שנשנית בסדר מועד?]

והיות ואין דרכו של התנא לשנות דבר מה בסדר אחד, ואת המשך הענין לשנות בסדר אחר, לכן ודאי שאין דברי התנא מוסכים על דברי המשנה במסכת ברכות.

אלא, התנא של משנתנו ממסכת ראש השנה, שהיא בסדר מועד [שהוא אותו סדר של מסכת תענית], **פליק** [עולה ובא]⁽²⁴⁾.

דתנן [ששנינו] במסכת ראש השנה: בארבעה פרקים העולם נדון וכו' **ובחג נידונין על המים**. דהיינו, שבחג הסוכות העולם נידון על המים,⁽²⁵⁾ כמה גשמים ירדו

המתים,⁽²¹⁾ **ושואלין** [מבקשים] את ירידת הגשמים **בברכת השנים** [הברכה שמסתיימת ב"מברך השנים"],

ואת **ההבדלה** ["אתה חוננתנו וכו' ותבדל בין קודש לחול וכו'"] בתפילת ערבית של מוצאי שבת [אומרים בתוך ברכת "חונן הרעת"].⁽²²⁾

אם כן, מצינו כבר שמזכירים את הגשמים, אך אין אנו יודעים עדיין מאימתי מתחילים להזכירם.

ובהמשך לדברי התנא שם, **קתני** [שנינו] במשנתנו: **מאימתי מזכירין את אותם גבורות גשמים** ששנינו במסכת ברכות שמזכירם בתחית המתים.

ומקשה הגמרא: אם כן, שדברי התנא של משנתנו הם המשך לדברי המשנה במסכת ברכות, **ליתני** [שישנה התנא] את דברי משנתנו **התם** [שם], בסדר זרעים,⁽²³⁾ שהרי

23. המשניות מתחלקות לשהה סדרים [כפי שהתורה נחלקת לחמשה חומשים]. ואלו הם: סדר זרעים, סדר מועד, סדר נשים, סדר נזיקין, סדר קדשים, סדר טהרות.

24. אף שהגמרא במסכת עבודה זרה [ז א] אומרת שבשתי מסכתות אין סדר למשנה, מכל מקום ידוע היה לבעל הגמרא שרגילים היו לשנות מסכת תענית אחרי מסכת ראש השנה. **ריטב"א**. אמנם בקרן אורה דקדק מלשון **התוספות** [ד"ה אלא], שבסדר הש"ס שלהם לא היתה מסכת תענית אחרי מסכת ראש השנה.

25. הקשה הפני יהושע [במסכת ראש השנה, טז א]: האיך אפשר לומר שנדונין על המים בחג, והרי מקרא מלא הוא [דברים יא, יא] "והארץ אשר אתה עובר שמה למטר השמים

21. טעם הדבר כפי שהגמרא אומרת להלן [ז א]: אמר רב יוסף: מתוך שהיא שקולה כתחיית המתים, קבעוה בתחיית המתים.

והתוספות **יום טוב** [במסכת ברכות פרק ה' משנה ב'] הביא, שכשם שתחיית המתים — חיים לעולם, כך ירידת הגשמים חיים לעולם. **ובחידושי מהרי"ח** [במסכת ברכות שם] כתב שהדמיון הוא, שהן גשמים והן תחיית המתים, הם משלשת המפתחות שלא נמסרו לשליח.

22. יש להעיר על סדר דברי המשנה, שפתח התנא בענין גבורות גשמים, המשין בברכת השנים, וחזר להבדלה, שהיא בברכת "חונן הרעת" הקודמת לברכת השנים! וכתב בתוספות **אנשי שם** [במסכת ברכות], שהיות והזכרה ושאלה — ענין אחד הם, לכן נקט התנא סדר זה.